

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

www.ofthalmoloji.org

EDITÖRDEN

Bir bakışta 2022 yılı 5. sayı:

Değerli meslektaşlarımız,

Dergimizin bu sayısında, ilgiyle okuyup yararlanacağınızı umduğumuz, güncel 7 özgün araştırma makalesi, 1 derleme ve 4 olgu sunumu yer almaktadır.

Bilgisayarlar hayatımızda her yönüyle devrim yaratmış olsa da, uzun süreli kullanım göz yorgunluğu, göz kuruluğu, iritasyon, kızarıklık, geçici bulanık görme, baş ağrısı, sırt ağrısı ve yorgunluk gibi göz ve genel sağlık sorunlarına yol açmaktadır. Bilgisayara bağlı oküler problemlere toplu olarak bilgisayar görme sendromu (BGS) adı verilir. Shah ve Saboor'un Pakistan'da bilgisayar kullanan banka çalışanları arasında BGS semptomlarının prevalansını araştırmayı ve ilişkili risk faktörlerini belirlemeyi amaçladıkları çalışmada, toplam 127 katılımcıya kendi kendine doldurdukları bir anket uygulanıp kapsamlı göz muayenesi yapılmıştır. Katılımcıların %79,5'inde oküler semptomlar saptanırken en sık karşılaşılan semptom göz yanması (%77,2) olarak tespit edilmiştir. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre anlamlı olarak daha yüksek BGS riskine sahip oldukları ($p=0,01$), günlük toplam bilgisayar kullanım süresi ve kesintisiz bilgisayar kullanım süresi ile BGS oluşumu arasında anlamlı ilişki (sırasıyla $p=0,001$ ve $p=0,008$) olduğu gösterilmiştir (bakınız sayfa 295-301).

Yıldırım ve ark.'nın., ülkemizde glokom hastalarında kronik ilaç kullanımına bağlı oküler yüzey hastalığı (OYH) görülme sıklığını, klinik semptom ve bulguları, uygulanan muayene yöntemlerini, risk faktörlerini, sorumlu tutulan glokom ilaçları ve tedavi yaklaşımlarını değerlendirmeyi amaçlayan, Türk Oftalmoloji Derneği Kornea ve Oküler Yüzey Birimi ile Glokom Birimi'nin ortak yürüttükleri kesitsel anket çalışmasında, göz hekimlerinin %45'inin, hastalarının en az %25'inde OYH tespit ettikleri, en sık görülen semptomun kızarıklık (%91,9) en sık oküler yüzey bulgusunun konjonktival hiperemi (%75,6) olduğu, prostaglandin analogları ve alfa-2 agonistlerin OYH'ye en çok neden olan ilaçlar olarak bildirildiği ve semptomatik tedavide en sık (%84,6) suni gözyaşı preparatlarının tercih edildiği saptanmıştır. Hekimlerin OYH gelişiminde risk faktörleri olarak benzalkonyum klorid (BAK), ilaç sayısı ve süresini sorumlu tuttıkları görülmüş, glokom hastalarında OYH'nin saptanması ve kişiye özel tedavinin planlanmasının hasta konforu, ilaca uyum ve tedavinin etkinliğini artırdığına vurgu yapılmıştır (bakınız sayfa 302-310).

Mikrobiyal keratitler (MK) tüm dünyada tek taraflı körlüğün önde gelen nedenlerinden biridir. Travma, gelişmekte olan ülkelerde MK'nin

en sık nedeni iken, gelişmiş ülkelerde kontakt lens (KL) kullanımı öne çıkmaktadır. Son yıllarda tüm ülkelerde KL ilişkili kornea enfeksiyonlarının insidansı artış göstermektedir. KL ilişkili MK olgularında lens kullanımı ve bakımında yapılan hatalar ön planda rol oynamaktadır. Harbiyeli ve ark., tarafından KL ilişkili MK nedeni ile takip edilen 22 olgunun tıbbi kayıtları retrospektif olarak incelenmiş, kadın olguların büyük kısmının (13/16) 35 yaş altı kullanıcılardan oluştuğu, olguların %95,4'ünde kullanım hatalarına ilişkin en az bir risk faktörü bulunduğu, en sık saptanan risk faktörünün KL ile uyuma ($n=15$, %68,1), en sık izole edilen mikroorganizmanın da *Pseudomonas aeruginosa* ($n=8$) olduğu, etken patojenlerin, vankomisin-amikasin kombinasyonuna %84,2, vankomisin-seftazidim kombinasyonuna %95, moksifloksasine ise %94,7 oranında hassas olduğu saptanmıştır. Yazarlar, KL kullanıcılarının KL kullanımı ve temizliğine yönelik detaylı olarak bilgilendirilmelerinin uygulama hatalarının ve dolayısıyla enfeksiyonların sıklığını azaltabileceğine, ampirik tedavide tercih edilmesi gereken güncel antibiyotik seçeneklerinin olası patojenler üzerine etkinliklerinin büyük oranda devam ettiğine dikkat çekmişlerdir (bakınız sayfa 311-319).

Şimşek ve ark., 5 farklı cihaz ile merkezi kornea kalınlığı ölçümlerinin tekrarlanabilirliğini, güvenilirliğini ve cihazlar arasındaki uyum düzeyini değerlendirmek amaçlı çalışmalarında, 18-30 yaş arası 154 hastanın (76 kadın, 78 erkek) 308 gözünde otorefraktometre (Topcon, Japonya), ultrason pakimetri (UP) (Ceniscan, ABD), yüksek çözünürlük Pentacam (Oculus, ABD), ön segment-optik koherens tomografi (ÖS-OKT) (Optovue, ABD) ve Spectralis ÖS-OKT (Heidelberg, Almanya) cihazları ile ölçümler yapmışlar, UP'nin dezavantajlarının olmasına karşın hızlı ve isabetli ölçüm olanağı sağlaması nedeniyle günümüzde rutin klinikte güvenle kullanılacak yöntem olduğu, otorefraktometrenin tekrarlanabilirliğinin en yüksek ve göreceli olarak diğer yöntemlere oranla daha hızlı ölçüm yaptığı, Pentacam'ın ise en düşük tekrarlanabilirlik gösterdiği ve en uzun süre ölçüm süresine sahip olduğu saptanmıştır (bakınız sayfa 320-325).

Koronavirüs hastalığı-2019 (COVID-19) geçirdikten sonra iyileşen diğer yönden sağlıklı hastalar ile COVID-19 enfeksiyonu öyküsü olmayan sağlıklı bireyler arasındaki retinal mikrovasküler değişiklikleri karşılaştırmayı amaçlayan Yılmaz Çebi ve ark.'larına ait çalışmada, COVID-19 geçirmiş 52 hastanın ve sağlıklı 42 kişinin sağ gözleri optik koherens tomografi anjiyografi (OKTA) ile incelenmiş, hasta grubunda yüzeyel kapiller pleksusun parafoveal damar dansitesi (DD), derin kapiller pleksusun ise hem parafoveal hem de perifoveal DD değerleri kontrol grubuna göre düşük ($p=0,003$, $p=0,004$, $p=0,001$) iken foveal avasküler zon değerinde anlamlı fark olmadığı gösterilmiştir.

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

www.ofthalmoloji.org

EDITÖRDEN

Saptanan değişikliklerin pnömöni varlığı, düşük molekül ağırlıklı heparin profilaksisi ihtiyacı, daha yüksek C-reaktif protein ve ferritin değerleri ile ilişkili olabileceği ileri sürülmüştür (bakınız sayfa 326-332).

Temel ve ark.'nın, retinopatisi olan ve olmayan diyabet hastaları ile kontrol grubunun kantitatif OKTA verilerinin analiz edildiği çalışmalarında, ortalama foveal avasküler zon alanının retinopatisi olsun olmasın tüm diyabet hastalarında kontrollerden daha geniş olduğu, ortalama iç retina tabakalarının ise daha ince olduğu saptanmış, retinanın mikrovasküler yapılarındaki değişikliklerin retina nörodejenerasyonunun ilerlemesine neden olabileceğine dikkat çekilmiştir (bakınız sayfa 333-339).

Menteş ve Barış, intravitreal anti-vasküler endotelial büyüme faktörü (anti-VEGF) tedavisine cevapsız neovasküler yaşa bağlı maküla dejenerasyonu (nvYBMD) olgularında polipoidal koroidal vaskülopati (PKV) sıklığını saptamayı amaçlayan prospektif kesitsel çalışmalarında, en az 6 doz tedavi uygulanmasına rağmen aktivasyon bulguları devam eden 88 hastanın 97 gözü dahil edilmiş, indosiyanin yeşili anjiyografi (İSYA) ile olguların %63,9'unda PKV varlığı tespit edilmiş, dirençli gözlerde İSYA çekilerek PKV varlığının araştırılmasının hem tedaviye yetersizliğin sebebinin anlaşılması hem de tedavi protokolüne farklı tedavi alternatiflerinin eklenmesi açısından yol gösterici olacağı kanısına varılmıştır (bakınız sayfa 340-343).

Bilateral akut iris depigmentasyonu (BAİD) ve bilateral akut iris transillüminasyonu (BAİT) nispeten yeni klinik antiteler olup, birincisinde iris stromasından, ikincisinde iris pigment epitelinden, pigment dispersiyonu ile karakterizedirler. Tuğal-Tutkun ve Altan, bu sayımızdaki derlemelerinde, bu iki klinik antitenin klinik özellikleri, ayırıcı tanıları, etiopatogenezlerine ait tüm güncel bilgileri okuyuculara aktarmaktadır (bakınız sayfa 344-349).

Baykara ve ark.'ları, kimyasal göz yaralanmasından sonra persistan epitel defekti olan 14 yaşındaki bir hastada insan amniyotik membran (AM) greftinin sıkı bir şekilde sabitlenmesi için modifiye edilmiş bir devamlı dikiş tekniğini tarif ettikleri bir olguyu sunarak, AM'nin kornea yüzeyine sıkı ve uzun süreli fiksasyonunun epitelial rejenerasyonu kolaylaştırıp hızlandırılabilirdiğine dikkat çekmişlerdir (bakınız sayfa 350-353).

Erişti Bölük ve Aktaş, bilateral psödoekfoliasyon glokumu olan ve 10 yıl önce her iki gözüne iki kez mitomisin C ile kombine trabekülektomi yapılan, aralıklı bleb sızıntısı ve iyileşme dönemlerinde göz içi basıncı (GİB) artışı ile başvuran, bleb eksizyonu ile kombine gonyoskopi asiste

translüminal trabekülektomi (GATT) uyguladıkları, bu yöntemle bleb sızıntısını tedavi ederken, GİB'ni de tedavisiz kontrol edebildikleri bir olguyu sunarak, GATT cerrahisinin, başarısız trabekülektomi sonrası aralıklı bleb sızıntısı olan glokom hastalarının revizyon cerrahisinde bir seçenek olabileceğini belirtmişlerdir (bakınız sayfa 354-357).

Soliter fibröz tümörler (SFT) orbitada görece seyrek ve sıklıkla hipervaskülerdir. Orbitanın apeksine ulaşan büyük, hipervasküler SFT'ler cerrahi açıdan ciddi bir zorluk çıkarır. Tümörün apikal-posterior kısmına erişim güçlüğü nedeniyle intraoperatif kanamayı kontrol etmek zor olabilir; tümör sadece kısmen çıkartılabilir ve ciddi postoperatif morbiditeler gelişebilir. Yazıcı ve ark., sağ gözünde, 1 yıldır artan protozis, ağrı ve bulanık görme yakınmalarıyla başvuran, üst-dış orbitada, göz küresini aşağı-ıççe doğru iten, sert, hareketsiz kitle palpe ettikleri, eksternal göz hareketleri her yönde kısıtlı, afferent pupil defekti, maruziyet keratopatisi, diffüz optik disk ödemi ve koroidal katlantıları bulunan olgunun manyetik rezonans görüntüleme tetkikinde üst orbitada, 65x35x35 mm çaplı, apekse uzanan, kontrast maddeyle yoğun biçimde boyanan bir tümör tespit etmişlerdir. İnsizyonel biyopsiyle SFT tanısı konulan olguya preoperatif embolizasyon için 500-700 µm trisakril jelatin mikroküreler kullanılmış, 2 gün sonra tümör minimal kanama ile tümüyle çıkartılabildiği. Yazarlar, orbital SFT'lerin endovasküler embolizasyonu için, bu ajanı kullanmanın uygun olabileceğine vurgu yapmışlardır (bakınız sayfa 358-361).

Güven ve ark., tarafından sağ gözünden retina dekolmanı nedeniyle birden çok vitreoretinal cerrahi geçiren, silikon yağı (SY) alımından sonra nüks retina dekolmanı ve maküla deliği gelişen olgunun maküla deliğine retina otogrefti uygulanmış ve aynı zamanda silikon tamponad verilmiştir. Postoperatif 7. ayda SY alınmış ve 18 aylık takip süresince fundus muayenesinde maküla deliğinin kapandığı, yapısal OKT ve OKTA ile retina otogreftinin ana dokuya entegrasyonu izlenmiştir. Çalışmada otolog retina greftinin cerrahi olarak uygulanabilirliği ve iyileşme sürecinin takibinin özgün bir metot olarak OKTA ile yapılabileceği gösterilmiştir (bakınız sayfa 362-367).

Bu yılın beşinci sayısındaki makalelerin ilginizi çekip, hekimlik pratiğinizde yol gösterici olacağını umuyoruz.

Saygı ve sevgilerimizle,

Editöryel Kurul Adına

Dr. Özlem Yıldırım